

The Project Gutenberg eBook of The Esperantist, Vol. 2, No. 5, by H. Bolingbroke Mudie

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: The Esperantist, Vol. 2, No. 5

Editor: H. Bolingbroke Mudie

Release date: November 8, 2013 [EBook #44131]

Language: Esperanto

Credits: Produced by Andrew Sly, Louise Hope, David Starner and the Online Distributed Proofreading Team at <http://www.pgdp.net> (This book was produced from scanned images of public domain material from the Google Print project.)

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK THE ESPERANTIST, VOL. 2, NO. 5 ***

Transcriber's Notes

A few minor typographical errors have been corrected without notice. However, many grammatical errors and odd spellings have been left as in the original.

SINGLE COPIES PRICE FOURPENCE NET.

19. (Vol. II., No. 5.)

THE

Majo, 1905.

ESPERANTIST

La Esperanta Gazeto por la
Propagando de la Internacia Lingvo.

ANNUAL SUBSCRIPTION: 3/- (4 francs; 1½ roubles; 75 cents).

Wholesale Agents: 41, Outer Temple, London, W.C.

All Communications should be sent to THE EDITOR, 67, Kensington Gardens Square, London, W.

CONTENTS.

	Page
VOICE FROM THE HIMALAYAS (Anando)	65
A SANSKRIT LEGEND (A. Randall and L. K. Venner)	66
THE SMITH (a Song by Mme. Reddet)	67
ANOTHER CAT'S NEST (Jem Ross)	67

AVIZO GRAVA.

La malnova firmo Buchanan, Scott & Co., fondita en la jaro 1870, prezentas siajn komplimentojn al la Esperantistaro kaj anoncas ke, post nelonge, interesa kaj enspeziga propono aperos en tiu ĉi spaco. Ĉiu Esperantisto, ĉu membro de ia konata grupo aŭ kies nomo enskribiĝis en la

Archibald)	
TO-MORROW (Poem by A. Motteau)	68
IN LIFE'S PRESENCE (—ko)	68
CONSCIENCE, from Victor Hugo (translated by C. Guersent)	69
CLARENCE'S DREAM, Shakespeare (Clarence Bicknell)	70
THE CITY OF THE DEMONS (Elise Bauer)	71
COLONIZATION IN AMERICA (Gen. Cox)	74
REVERIE (Kolowrat Ĉervinskij)	74
OUR VILLAGE SPORTS (F. A. Meigh)	75
A RAINY DAY (Poem by J. Parisot)	75
REMINISCENCES, Part V. (Edward Metcalf, M.A., Oxon)	76
THE PROTECTION OF AN ENGLISHMAN (Edward Gauntlett)	77
ON THE ICE, from Pickwick (A. A. Cowan)	78
A TRUE N.Z. GHOST STORY (Esp. 10549)	79
MASTER SPARROW (Alfonso Wachter)	80

Adresaro de D^{ro} Zamenhof, kiu volas akcepti tiun ĉi proponon povos samtempe ne nur ŝpari al si specialan rabaton sed ankaŭ antaŭenpuŝi la disvastigon de Esperanto.

BUCHANAN, SCOTT & CO.,

Garthland Street,
Glasgow, Scotland.

The Remington

THE UNIVERSAL TYPEWRITER.

Just think of it!

THE INTERNATIONAL MACHINE.

*Unbound by ties of nationality:
The common bond of union of all civilised
peoples.*

The Remington can be supplied fitted for Esperanto.

THE REMINGTON TYPEWRITER
COMPANY,
100, Gracechurch St., London, E.C.

La Remington

LA UNIVERSALA SKRIBMAŜINO.

Pripensu je tio!

LA INTERNACIA MAŜINO.

*Tute liberiĝita de naciaj ligiloj:
La Komuna unuigilo por ĉiuj civilizitaj
popoloj.*

La Remington estos liverita kun Esperantaj presliteroj.

LA REMINGTON TYPEWRITER
KOMPANIO,
100, Gracechurch St., Londono, E.C.

**ĈIUJ, NI POVOS
PARADIZON IRI.**

Kiu bone trinkas,
Tiu bone dormas.
Kiu bone dormas,
Tiu ne pensas malbone.
Kiu ne pensas malbone,
Tiu certe ne pekas.
Nu, ĉar kiu ne pekas.
Paradizon eniros.
De nun, bone trinku.
Kaj vi paradizon iros.

Por tio ĉi, oni devas aĉeti **bonajn vinojn**, kaj sin turni al:—
**Sro. Ch. Jadoan en Mercurey (S. & L.)
France.**

The "Review of Reviews"

*Is the Best Magazine for Busy People.
And it is read by 'Esperanto' Students.*

The aim of this Magazine is to make the Best Thoughts of the Best Writers universally accessible at a Trifling Cost.

The busiest and poorest in the community may here follow with intelligent interest the great movements of Contemporary History.

Post Free for Twelve Months, 8/6,
10 fr. 75 c., or 8.50 marks.

Office: MOWBRAY HOUSE, NORFOLK ST.,

FOR SALE.

160 GUINEA 'BROADWOOD' GRAND PIANO for £63. In fine condition; Rosewood. For all particulars write to THE EDITOR.

Correspondence Lessons in Esperanto.

ARE GIVEN BY

Mr. A. MOTTEAU, Certified Teacher of Esperanto, 157, Earlham Grove, Forest Gate, London, E.

7/6 the Quarter.

Adresareto de Personoj kiuj deziras Korespondadi.

- Sro. A. C. BODY, 34, Greenbank Avenue, Plymouth. Dez. interŝanĝi ilus. p-k. kun Gees. el aliaj landoj.
- Sro. C. B. BURGESS, Penn Buildings, Erie, Pa., U.S.A. Deziras koresp. kun Kristanaj Sciencistoj.
- Sro. EDWARD GAUNTLETT, Okayama, Japanujo. Deziras interŝanĝi poŝtmarkojn; precipe deziras ricevi antaŭtempajn kaj superpresitajn markojn de Anglujo kaj Britaj kolonioj. Ĉiam respondos.
- Sro. L. A. GILL, Churchfield Hall, S. Acton, London, W. Deziras koresp. kun ĉiul. per ilus. p-k.
- Sro. G. O. MESSERLY, Porlamar, Margarita, Venezuela, S. America. Dez. kor. kun Geesp. nur letere pri feminismaj, literaturaj, & estetik fizikkulturaj aferoj. Ne kolektas poŝtmarkojn. Ĉiam respondos.
- Sro. GEORGE MEADOWS, 68, Shrewsbury Street, Manchester, S.W. Dez. kor. kun fremduloj per ilus. p-k aŭ letere. Dez. renkonti Esp. en Manchester.
- Frl. MITCHELL, Acaba House, 65, Marquess Road, Canonbury. Kun alilandanoj par ilus. p-k.
- Sro. W. MILES, inĝeniero, 80, Station Road, Petersfield, Anglujo. Deziras kor. kun Geesp. per ilus. p-k. Tuj & ĉiam resp.

La Kosto de la Enskribo estas 6d. (70c. poŝtmarkoj).

THE ESPERANTIST

The Esperanto Gazette for the Spread of the International Language.

ABONPAGOJ ESTAS RICEVEBLAJ ĈE
SUBSCRIPTIONS SHOULD BE SENT TO

H. Bolingbroke Mudie. Esq., 67, Kensington Gardens Square, London. W.

AUSTRIA.—Sro. T. Cejka, Bystrice Hostyn, Moravia.
BELGIUM.—M. M. Seynaeve, 3, Rue de l'Avenir, Courtrai.
FRANCE.—Grupo Pariza, 28, rue Serpente, Paris.
GERMANY.—Doktoro Mybs, 68, Markt Strasse Altona, Elbe.
NEW ZEALAND.—Esperanto Society, P.O. Box 50, Auckland.
RUSSIA.—Societo Espero, Bol Podjaceskaja 24, log 12, St Petersburg.
SWEDEN.—Sro. P. Ahlberg, 50, Döbelngatan, Stockholm.

Nepresitajn manuskriptojn la Redakcio resendos se oni aldonis poŝtmarkon.

N.B.

Alsendatajn artikolojn la Redakcio laŭ bezono korektos.

N.B.

Oni povas sendi la abonpagon per poŝtmarkoj, kiuj estas akceptataj laŭvaloro.

Oni sendu ĉiujn artikolojn, demandojn kaj avizojn al La Redaktoro, 67, Kensington Gardens Square, London, W.

VOĈO EL LA HIMALAJO.

Letero de Anando.

La kvin sentoj malkovras la eksteran homon de unu al alia, sed ne la internan. La sciado nur de la ekstera homo de ĉiu alia ne povas fondi la veran parencecon inter homo kaj homo.

Estas nur kiam lingvo venas kaj malkovras la internan homon de unu al alia, estas nur kiam per lingvo ili eltrovas ke ili havas similaĵojn sentojn, ke la homoj ekkomprenas ke simila spirito aŭ individueco ekzistas en ĉiu homo. Tiu ĉi ideo ree postulas aĝojn por maturiĝi en tiun de universala frateco, kio nun estas bonekonata, almenaŭ nome, de ĉiuj civilizataj landoj.

Sed ekzistas ankoraŭ pli altan gradon, pli glora ol universala frateco.

Ĝi estas la *Universala Propro*, eltrovata de la antikvaj Hindaj saĝuloj. Ĝi signifas ke la Propro en la Homaro estas Unu kaj la Sama, kaj ne estas multespeca, aŭ simila.

Estas la funkcio de lingvo malkovri la internan homon kaj aranĝi lian parencecon rilate la aliaj. La malplej perfektigita dialekto efektivas tion inter la homoj de kiuj ĝi estas parolata.

Kia, do, estas la funkcio de nia Esperanta lingvo, la lingvo internacia?

Vere fondi kaj pliprofundigi ne sole la fratecon, sed ankoraŭ pliproksime—la Propron de ĉiuj homoj. Instrui ke oni pensu pri alia kiel pri Si, aŭ pensi *Si-e* (Sanskrit *atmavat*), se mi povos tiel skribi. La universala lingvo progresu tra ĉiuj landoj, vekanta la universalan senton, la *homecon* de ĉiuj homoj, la *Universalan Propron* de la Homaro, kaj tiam la gloro de la *Unu Si-o* post ĉio, brilos sur la mondon kaj estos videbla por ĉiuj, eĉ kiel estas videbla la suno. Tiam efektive la homoj fariĝos *filoj de lumo*, al kio celas la homa evolucio.

The five senses reveal the outer-man of one to another, but not the inner. The mere knowledge of the outer-man of each other cannot establish the true relationship between man and man.

It is only when language comes and reveals the inner-man of one to the other, it is only when through language they find out that they have similar feelings, that men rise to the idea of a similar spirit or self in each. This idea again takes ages to mature into that of universal brotherhood, which is now well known, at least by name, in all civilized countries.

But there is a step still higher, more glorious than universal brotherhood.

It is the Universal Selfhood, discovered by the ancient sages of India. It means that the Self in Man is One and the Same, and not many and similar.

It is the function of language to discover the inner-man and adjust his relation to others. The least developed *patois* does this among the people by whom it is spoken.

What, then, is the function of our Esperanto language, the international tongue?

To truly establish and deepen not only the brotherhood, but closer still—the Selfhood of all men. To teach one to think of another as *Self*, or "to think *Self-ly*" (Sanskrit *atmavat*), if I may say so. Let the universal language progress through all lands, waking up the universal feeling, the *humanity* of all men, the *Universal Selfhood* of Man, and then the glory of the *One Self* behind all will shine upon earth and be visible to all, even as the sun is visible. Then truly will men be children of light, towards the attainment of which is human evolution.

SANSKRITA LEGENDO.

Tradukita de A. Randall & L. K. Venner.

En la komenco, kiam Ajvashti venis al la kreo de la Virino, li trovis ke, kreinte la Viron sia materialo elĉerpiĝis, kaj ke da malfluidaj elementoj neniom restis.

Je tiu malfacilego, post multe da meditado,

In the beginning, when Iwashti came to the creation of Woman, he found that he had exhausted his material in the making of Man, and that no solid elements were left.

In this dilemma, after much profound

li jene faris:

Li prenis la Rondecon de la Luno, kaj la Kurbojn de la Rampaĵoj, kaj la Teniĝon de la Rampantaj Kreskaĵoj, kaj la Trememon de la Herbo, kaj la Maldikecon de la Kano, kaj la Floron de la Florkreskaĵoj, kaj la Malpezecon de la Folioj, kaj la Maldikiĝon de la Rostro de la Elefanto, kaj la Ekrigardojn de la Cervinoj, kaj la Kunvenon de la Abel-amasoj kaj la Ĝojan Gajecon de la Sunradio, kaj la Ploremon de la Nuboj, kaj la Ŝanĝemon de la Ventoj, kaj la Timemon de la Leporo, kaj la Vanecon de la Pavo, kaj la Molecon de la Brusto de la Papago, kaj la Malmolecon de la Diamanto, kaj la Dolĉecon de la Mielo, kaj la Kruelecon de la Tigro, kaj la Varman Brilon de Fajro, kaj la Babilemon de Garoloj, kaj la Kares-murmuradon de Kolomboj, kaj la Hipokritecon de la Gruo, kaj la Fidelecon de la Ĉakavako, kaj, kunmetinte kune tiujn ĉi, li kreis la Virinon kaj ŝin donis al la Viro.

Sed, post unu semajno, la Viro venis al li kaj diris: "Sinjoro, tiu ĉi estaĵo, kiun vi donis al mi, malfeliĉigadas mian vivon. Ŝi senĉese babilas, kaj min turmentas pli ol estas tolereble, neniam permesante al mi pacon. Ŝi okupas mian tutan tempon, ŝi senkaŭze ploras, kaj ĉiam ŝi estas mallaborema. Mi venas por redoni ŝin, ĉar mi ne povas kun ŝi vivadi."

Tial Ajvashti diris "Tre bone," kaj li reprenis ŝin.

Tiam, post alia semajno la Viro revenis al li, kaj diris: "Sinjoro, mi sentis la vivon esti tre izola tuj kiam mi redonis tiun estaĵon al vi. Mi memoras ke ŝi dancis kaj kantis al mi, kaj mi memoras la flankrigardojn de la okuloj, kiel ŝi ludis kun mi, kaj min ĉirkaŭprenis, kaj ŝia rido estis muziko, kaj ŝi estis bela por rigardi, kaj mola por palpi; tial do redonu ŝin al mi!"

Tial Ajvashti diris "Tre bone," kaj li redonis ŝin.

Tiam, post nur tri tagoj, la Viro revenis denove al li kaj diris: "Sinjoro, mi ne povas ĝin kompreni, sed, malgraŭ ĉio, mi certiĝas ke ŝi estas pli turmento ol plezuro al mi, tial, mi petas, reprenu ŝin."

Sed Ajvashti ekkriis: "Ho! Hontindulo, foriru! Mi tion ĉi ne suferos plu; vi devas fari tiel bone, kiel vi povos."

Tiam la Viro diris: "Sed mi ne povas vivi kun ŝi!"

Kaj Ajvashti respondis: "Vi nek povas vivi sen ŝi." Kaj li turnis la dorson kontraŭ la Viro kaj daŭrigis sian laboron.

Tiam la Viro diris: "Kion mi faros? Mi ne povas kun ŝi vivi, kaj mi ne povas sen ŝi vivi!"

meditation, he did as follows:

He took the Rotundity of the Moon, and the Curves of the Creepers, and the Clinging of Tendrils, and the Trembling of Grass, and the Slenderness of the Reed, and the Bloom of Flowers, and the Lightness of Leaves, and the Tapering of the Elephant's Trunk, and the Glances of the Deer, and the Clustering of the Swarms of Bees, and the Joyous Gaiety of the Sunbeam, and the Weeping of the Clouds, the Fickleness of the Winds, and the Timidity of the Hare, and the Vanity of the Peacock, and the Softness of the Parrot's Bosom, and the Hardness of Adamant, and the Sweetness of Honey, and the Cruelty of the Tiger, and the warm Glow of Fire, the Chattering of Jays, and the Cooing of the Kabala, and the Hypocrisy of the Crane, and the Fidelity of the Chakawaka; and compounding all these together, he made Woman and gave her to Man.

But after one week Man came to him and said: "Lord, this creature whom you have given me makes my life miserable. She chatters incessantly, and teases me beyond endurance, never leaving me alone. She takes up all my time, she cries about nothing, and is always idle. I have come to give her back again, as I cannot live with her."

So Iwashti said "Very well," and he took her back.

Then after another week Man came to him and said: "Lord, I find that my life is very lonely since I gave you back that creature. I remember how she used to dance and sing to me, to look at me out of the corners of her eyes, and play with me and cling to me, and her laughter was music, and she was beautiful to look at and soft to touch; so give her back to me again."

So Iwashti said "Very well," and he gave her back again.

Then after only three days Man came back again to him, and said: "Lord, I know not how it is, but, after all, I have come to the conclusion that she is more of a trouble than a pleasure to me, so please take her back again."

But Iwashti said: "Out on you, shameful one! Be off! I will have no more of this; you must manage how you can."

Then Man said: "But I cannot live with her."

And Iwashti said: "Neither can you live without her." And he turned his back on Man and went on with his work.

Then Man said: "What is to be done? For I cannot live with her, and I cannot live without her."

Kanto originale verkita de S^{rino} Reddet. (Sens).

Ho Forĝisto, forĝu feron!
Prenu per muskola brako
La martelon, forte frapu,
Bona la plugferon faru.
Jes, mi ekbruligas karbon,
Kaj mi forĝas por la Vivo!

Ho Forĝisto, forĝu feron!
Tiru el la ruĝa fajro
Ĉiujn metiistajn ilojn
De l' maŝinoj la radarojn.
Jes, mi ekbruligas karbon,
Forĝos tuj por Laboristo!

Ho Forĝisto, forĝu feron!
Serĉu el la blua ŝtalo
La plej bonan kaj flekseblan,
Forĝu bisturilon akran!
Jes, mi ekbruligas karbon,
Forĝos tuj por Kuracisto!

Ho Forĝisto, forĝu feron!
Aŭdu de la pafilego
Fore la teruran voĉon
Kaj rapide forĝu glavon!
Ne ne! Mi estingas karbon,
Mi ne forĝos por la Morto!

LA KATINO & LA KOKIDOJ.

Originale verkita de Jem Ross Archibald.

La interesa rakonto *Katnesto* sur la Februara numero de THE ESPERANTIST rememorigis al mi la saĝan maljunan katinon, kiun mi ofte vidis kune kun ŝiaj strangaj familioj en farmadomo, kien mi vizitis geamikojn.

Ŝia nomo estos Torty, sed ŝi estis ankaŭ nomita "Kara avineto," ĉar ŝi flegis kaj tre zorge vartis kelke da orfaj katidoj, kies malfeliĉajn gepatrojn la ĉasgardistoj mortigis en la proksima arbaro.

Kiam mi ŝin ekvidis, mi pensis la nomon "Avineto" tute taŭga por ŝia plen-zorga vizaĝo sed, tiatepe, mi ne konis, ke Torty posedis plumajn tiel bone kiel pelajn familiojn.

En tago mi ŝin vidis alportante en ŝia buŝo etan kokidon.

Mi tuj ekkuris, kiel mi tiam pensis, por savi la vivon al la malfeliĉa kokido.

Torty atingis la kuirejon, mi ŝin sekvis en tiun grandan ĉambron.

Ŝi ĝentile metis la birdeton en komfortan korbon apud la kameno. Ŝi blekis kaj murmuris dum ŝi vartis la kokideton!

Mi diris al la servistoj, ke mi timis ke Torty mortigus la birdeton, kaj ili tiam diris al mi la sekvantan rakonton.

La farmamastrino unu tagon trovis kuvon da kokidoj, kies malserioza patrino forlasis ilin pereji en la kortbirdejo.

Tion ĉi la farmamastrino tre bedaŭris, ĉar ili apartenis al bona raso de bela kortbirdaro, tial ŝi alportis ilin, kaj enmetis ilin en korbon apud la fajro en kuirejo.

Ŝi eliris el tiu ĉambro por trovi flanelon por kovri kaj varmigi la kokidojn.

Ŝi aŭdis la maljunan katinon murmurante apud la korbo, kaj diris "Torty! Kara katino, vi povos varmigi tiujn ĉi malfeliĉajn kreitaĵojn!"

Nu imagu ŝian miregon, kiam Torty blekis "Miaŭ (*Jes!*) kaj tuj eksaltis tre zorge en la korbon."

De tiu tempo, ĉiuj el la orfaj birdetoj fariĝis la genepoj de la aminda maljuna "Avineto Torty."

Oni povas priskribi la korbon de Torty ankaŭ kiel la *Katnesto*.

Popoldira fabelo versigita de A. Motteau.

"Matene, morgaŭ, kampon mian,"
Trenjo diris, "mi tuj plugos,
Antaŭ ol sezon' forflugos,
Aŭ grenon havos mi nenian."

Alvenis morgaŭ; la plugilo
Tute preta lin atendis,
Sed nun manĝinviton sendis
Al li aminde la bofilo.

Eĉ Trenjon ŝanceligis tio ...
Ĉu li devos tuj plugiri,
Aŭ ĉu ĉe filin' manĝiri?
Bah! *tago* taŭgas por *nenio*.

Amiko Trenjo do festenis
Ĉe l' bofilo kaj filino,
Kie, eble, ruĝa vino
Malfrue lin en lit' detenis.

Anstataŭ tago, du li perdis—
"Morgaŭ mi pli longe plugos,"
Diris li, "ne tiel taŭgos."
Sitele morgaŭ trapluvadis.

Postmorgaŭ la veter' beliĝis ...
Plugi ĉu nun povas Trenjo?
Ne, ĉar en la ĉevalejo
Ĉevalo lia malsaniĝis.

Kaj tiam venis vilaĝfesto,
Kaj neniuj faris ion:
Ŝatis Trenjo l' opinion
Ke beno ĉiam estas resto.

Semajn' alia sin komencis
Per grandega kampfoiro;
Eĉ foriĝi de l' vojiro
Neniam Trenjo ja intencis.

Edziĝon tiam li alestis,
Poste al enterigiro:
Tro malfrue la deziro
Por kampon plugi nun ĉeestis.

*Se post la semsezono plugos
Prokrastulo kampon sian,
Ne miregu se nenian
Tritikon li engrenejigos.*

ANTAŬ LA RIGARDO DE LA VIVO.

Tradukita de —ko.

Antaŭ la rigardo de la severa vivo staris du homoj, ambaŭ nekontentaj je ĝi, kaj al la demando:
"Kion vi atendas de mi?" unu el ili per laca voĉo diris:

"Mi estas indignigita per la krueleco de viaj interkontraŭecoj, senforte mia prudento penas kompreni la sencon de la ekzisto, kaj per senlumeco de malkompreno je vi animo mia estas plena. Mia memkonscio diras al mi, ke homo estas la plej bona el ĉiuj kreitaĵoj."

"Kion vi volas de mi?" senpasie demandis Vivo.

"Feliĉon! ... Por feliĉo mia estas necese, ke vi interpacigu du fundamentojn de la interkontraŭeco de animo mia: mian *mi volas* kun via *vi devas*."

"*Volu tion*, kion vi *devas* por mi," severe diris Vivo.

"Mi ne volas esti ofero via!" ekkriis la homo. "Mi volas esti reganto de la vivo, sed devas mi kolon fleksadi en jugo de ĝiaj leĝoj—por kio?"

"Vi parolu do pli simple!" diris la dua homo, starinta pli proksime al Vivo, sed la unua daŭrigis, ne doninte atenton al la paroloj de lia kolego:

"Mi volas liberecon, vivi en harmonio kun deziroj miaj, kaj mi volas esti por proksimulo laŭ sento de devo, nek frato, nek servanto, kaj mi estos tiu, kiel mi volos libere—sklavo aŭ frato. Mi ne volas en societo esti ŝtono, kiun societo kuŝigas, kien kaj kiel ĝi ekvolas, konstruante malliberejojn de feliĉo sia. Mi estas homo, mi estas spirito kaj prudento. Vivo, mi devas esti libera!"

"Haltu!" diris Vivo, severe ridetante. "Vi multe parolis, kaj ĉio, kion vi diros plu estas por mi certa. Vi volas esti libera! Kio do? Estu! Bataladu kun mi, venku min, kaj estu por mi reganto; kaj mi tiam via sklavo estos. Vi scias, mi estas senpasia kaj al venkantoj ĉiam facile cedadis. Sed estas necese venki! Vi al batalado kun mi, pro via libereco, ĉu estas kapabla? Jes? Sufiĉe forta estas vi por venko kaj je forto via ĉu vi kredas?"

Kaj la homo diris malgaje: "Vi entiris min en bataladon kun mem mi, vi akriĝis prudenton mian, kiel tranĉilon, ĝi enpuŝiĝis al mi malproksimen en animon kaj dispremis ĝin!"

"Sed vi kun ĝi pli severe parolu, ne plendu," diris la dua homo.

Sed la unua daŭrigis: "Mi ripozi volas de premo via. Ho donu al mi ĝui feliĉon!"

Vivo ree ekridetis per rideto, simila al brilo de glacio:

"Diru! Kiam vi parolas, ĉu vi postulas, aŭ petas?"

"Mi petas!" kiel eĥo la homo diris.

"Vi petas, kiel kutima almozulo; sed, malfeliĉulo mia, mi devas diri al vi—Vivo almozon ne donas! Kaj ĉu vi scias? Libera li ne petas, li mem prenas donacojn miajn.... Sed vi! Vi estas nur sklavo de miaj deziroj, sed ne pli. Libera estas tiu, en kiu estas forto de ĉiuj deziroj rifuziĝi por en unu sin enmeti. Ĉu vi komprenis? Foriru!"

Li komprenis, kaj kuŝiĝis, kiel hundo, ĉe la piedoj de la senpasia vivo por nerimarkeble kaptadi pecojn de ĝia tablo, ĝiajn manĝ-restaĵojn.

Tiam la senkoloraj okuloj de la severa vivo ekrigardis la duan homon—tio estis maldelikata, sed bona vizaĝo:

"Pri kio vi petas?"

"Mi ne petas, sed postulas."

"Kion?"

"Kie estas justeco? Donu ĝin tien ĉi! Ĉion ceteran poste mi prenos, dume bezona al mi estas nur justeco. Mi longe atendis, pacience atendis, mi vivis en laborado, sen ripozo, sen lumo! Mi atendis.... sed sufiĉe! Kie estas justeco?"

Kaj Vivo al li senpaside respondis: "Prenu!"

LA KONSCIENCO.

De Victor Hugo, tradukita de C. Guersent (Rouen).

Kune kun siaj infanoj, kiam Kaino, la haroj malordigitaj, la vizaĝo oliv-verdigita, tra la blovanta ventego forkuris malproksime de Jehovo kiam vesperiĝis, li malĝoje alvenis ĉe la malsupron de monto en vasta kamparo. Lia edzino lacigata, liaj senspiraj filoj petis de li: "Ni kuŝigu teren kaj dormu."

Kaino, ne dormante, sonĝis malsupre de la monto. Levinte la kapon en la ĉiela funebra arkaĵo li vidis Okulon grande malfermatan, kiu, en la mallumo, fikse rigardis lin. "Mi estas tro proksime," li diris tremante.

Li vekis siajn dormantajn filojn, sian lacigitan edzinon, kaj ree forkuris malĝoje tra la mondon.

Tridek tagojn kaj noktojn li vagadis. Li marŝis muta, pala kaj tremanta je la plej malgranda brueto, ne rigardante malantaŭ si, ne ripozante, ne dormante.

Fine li alvenis ĉe la marbordoj de lando nomata Assuro.

"Ni haltu tie," li diris, "ĉar tiu loko estas sendanĝera. Tie estas la fino de la mondo."

Kiam li sidiĝis, li vidis ankoraŭ Okulon lin rigardantan ĉe la horizonto.

Tiam li skuiĝis de forta tremo:

"Ŝirmu min!" li ĝemis, kaj, la fingro sur la buŝo, liaj infanoj rigardis lin sovaĝe tremantan.

Kaino diris al Ĵabelo, patro de la vagantuloj de la vasta dezerto, kiuj loĝas sub vastaj tendoj: "Etendu tiuflanke la tol-tendon."

Oni etendis la tolan mureton.

Kiam oni starigis ĝin per plombaj najloj: "Ĉu vi nenion plu vidas?" diris Tsillao, lia blonda nepino, dolĉa kiel matenruĝo; kaj Kaino respondis:

"Okulon mi ankoraŭ vidas."

Ĵubalo, patro de tiuj, kiuj trapasas la vilaĝojn ludante per trumpetoj kaj frapante tamburojn ekkriis: "Mi konstruos barilegon."

Li altigis bronzan muregon, kiu ŝirmis Kainon. Sed tiu ĉi ankoraŭ ĝemis: "Tiu ĉi Okulo ĉiam rigardadas min."

Enoĥo diris: "Ni faru zonon de turoj tiel teruran, ke nenio povu alproksimiĝi. Ni faru fortikaĵon, kaj ni ĝin tute fermu."

Tiam Tubalkaino, la forgistestro, konstruis grandegan kaj superhoman urbon. Dum li laboris, liaj fratoj forpelis la Enosidojn, kaj la Sethidojn, kaj oni boris la okulojn de la preterpasantoj.

Vespere oni pafarkis al la steloj. La granito anstataŭis la tol-tendon; oni kunligis ĉiujn ŝtonojn per feraj ligiloj.

Infera ŝajnis la urbo. La ombro de la turoj noktigis la kamparon, la muregoj estis dikaj same kiel montoj, kaj oni skribis sur la pordo: "Estas tute malpermesate al Dio tien ĉi eniri!"

Kiam ili finis muregi, oni ŝirmis la avon en ŝtonturo, sed li restis funebra kaj okulfiksata.

"Ho, Avo mia! Ĉu la Okulo malaperis?" diris Tsillao tremanta, kaj Kaino ree ĝemis: "Ne, ĉiam ĝi estas tie."

Tiam li diris: "Mi volas loĝi sub la tero, kiel homo tute sola en sia tombo; nenio plu vidos min, mi neniam ion plu vidos."

Oni do fosis kavegon, kaj Kaino diris: "Bone!"

Tiam li malsupreniris sola sub tiun malluman arkaĵon.

Kiam li estis sidiĝinta, kiam oni estis ferminta super lia kapo la subteran galerion, tra la mallumo, en la tombo, Kainon ĉiam fiksadis la Okulo.

LA SONĜO DE KLARENCO.

70

Tradukita el la dramo "La Reĝo Riĉardo III." (Shakespeare) de C. Bicknell.

BRAKENBURO.

Kial malbone fartas Via Moŝto?

KLARENCO.

Ho! mi la nokton tre mizere pasis,
Pro sonĝoj kaj vidaĵoj terurigaj;
Do kvankam mi Kristan' fidela estas,
Ne volus mi similan nokton pasi
Por gajni mondon da feliĉaj tagoj,—
Tiel terure estis kaj malĝoje!

BRAKENBURO.

Kaj Via Moŝta sonĝo, kio estis?

KLARENCO.

Mi pensis, ke mi el la Tur' forkuris.
Kaj enŝipiĝis por la martransiro
Al Burgundi', kun mia frat' Glostero;
Kaj li min vokis el ĉambreto mia
Al la ferdek': de tie ni rigardis
Anglujon, kaj pri mil teruraj tempoj
Dum la militoj inter Lankastero
Kaj Yorko, ni parolis. Dum ni paŝis
Laŭlonge la ferdekon kapturnigan,
Mi pensas ke Glostero iom falas;
Kaj li, falante, min dejetas kiu
Lin savi penas, en la maltrankvilajn
Ondegojn de la mar'. Ho! Dio mia!
Ho! Dio! droni! kia suferado!
Ho! kia akvobruo en l' oreloj!
Kiom da mortvidaĵoj al l' okuloj!
De ŝipoj derompaĵojn mil mi vidas,
Kaj dek mil korpojn kiujn fiŝoj mordas;
Amasojn orajn, ankrojn kaj perlarojn,
Juvelojn de valor' nekalkulebla,
Ĉe l' fundo de la maro dissemitajn:
En la kranioj de l' mortintoj iuj;
Kaj en la truoj kie unufoje
Okuloj loĝis, kuŝas pro malŝato,
Juveloj rebrilantaj, kiuj kisas
La koton de la mara profundaĵo
Kaj nur mokadis ostojn de mortintoj.

BRAKENBURO.

Ĉu vi, mortante, libertempon havis
Sekretojn de la maro por rigardi?

KLARENCO.

Jes, tiel pensis mi, kaj ofte provis
Delasi la spiriton; sed l' akvaro
Envia tenis ĝin, ne permesante
Ke ĝi l' aeron vastan kaj malplenan
Ekserĉu, sed sufokis ĝin en mia
Ĝemanta korpo preskaŭ rompigita
De penoj, por ke ĝi en maron iru.

BRAKENBURO.

Ĉu ne vekiĝis vi, pro l' agonio?

KLARENCO.

Ho! ne! post vivo mia sonĝo daŭris,
Kaj la ventego en l' anim' komencis,
Kiam, laŭ mia penso, ĝi transiris
Kun la pramist' malgaja, li pri kiu
Poetoj skribas, la melankolian
Riveron, en la ĉiamnoktan regnon.
L' unuo kiu mian fremdanimon
Salutis, estis la famul', Warwick'o
Bopatro nobla mia; li ekkriis
"Do kian punon pro ĵurrompo lia
Malklara regno al Klarenco falsa
Nun povas doni?" kaj li neniiĝis.
Tiam fantomo al anĝel' simila
Kun la harar' per sango makulita,
Vagante venis; kaj li laŭte kriis
"Klarenco estas alveninta, falsa
Perfida, ĵurrompinta; li, Klarenco,
Kiu min vundis apud Tewkesbury'o:
Ho! kaptu lin, Furioj, lin konduku
En viajn turmentadojn." Tiam fine,
Mi pensis ke infera diablaro
Ĉirkaŭas min, kaj tiel malbelege
Kriegas, ke pro ili mi vekiĝas

Tremante, kaj dum longa posta tempo
Mi kredas ke mi estas en infero,
Tiel terura ŝajnis mia songo.

BRAKENBURO.

Ne stranga estas ke ĝi vin timigis,
Ĉar mi mem timas, eĉ per la rakonto.

KLARENCO.

Ho! Brakenburo, mi por li, Edwardo,
Aferojn faris, kiuj nun atestas
Kontraŭ animo mia; kaj rimarku
Per kio li nun rekompencas min.
Ho Di'! se preĝoj Vin ne kontentigos
Sed Vi Vin venĝos pro la miaj krimoj,
Sur mi, mi mem, kolero Via falu;
Ho! la edzinon mian la senkulpan,
Pardonu, kaj mizerajn idojn miajn.
Gardisto, apud mi sidiĝu iom.
La kor' laciĝas, kaj mi volus dormi.

BRAKENBURO.

Sinjor', volonte; Di' vin ripozigu.

(KLARENCO *dormas*).

LA URBO DE LA DEMONOJ.

71

Tradukita de Elise Bauer (Munich).

Antaŭ multe da jaroj vivadis en la floranta urbo Kajro Hebrea rabeno nomita Johonano, kiu estis la plej eminenta klerulo en sia lando. Lia famo vastiĝis en la tuta Oriento, kaj la plej malproksimaj popoloj sendis siajn junulojn, por ensorbi saĝecon de liaj lipoj. Li estis profunde instruita en la tradicioj de siaj antaŭuloj, kaj en disputadoj lia vorto estis decidiga. Li estis pia, justa kaj severa, sed li havis unu malvirton—la amo por la oro estis kaptinta lian koron, kaj li ne malfermis sian manon al la malriĉuloj. Tamen li estis pli riĉa ol la plimulto, lia saĝeco estante por li la fonto de riĉeco. La Hebreoj de la urbo ĉagreniĝis pro tiu ĉi makulo en la karaktero de la plej saĝa el ili sed, kvankam la maljunuloj de la gento daŭrigis respekti lin pro lia famo, la virinoj kaj infanoj ne donis al li alian nomon ol: "Rabeno Johonano, avarulo."

Neniu sciis tiel bone kiel li la ceremoniojn bezonatajn al la iniciatio en la religion de Moseo, sekve la ekzercado de tiuj ĉi solenaj oficoj estis por li alia fonto de gajno.

Unu tagon, promenante en la ĉirkaŭaĵo de Kajro, kaj paroladante kun junulo pri leĝo-scienco, okazis ke la anĝelo de la morto ekfrapis lian akompananton. Li falis senmove antaŭ la piedoj de la rabeno, dume tiu ĉi estis ankoraŭ parolanta.

Vidante ke la junulo estas senviva, la rabeno disŝiris siajn vestojn kaj gloriis Dion. Sed lia koro estis ektuŝita kaj, nokte, pensoj pri la morto elturmentis lin. Li maltrankviliĝis pripensante sian malmolecon kontraŭ la malriĉuloj, kaj li diris: "Benata estu la nomo de Dio! Se iu petos min fari ion je Lia sankta nomo, mi ĝin faros senpage." Sed li eksopiris, ĉar li timis ke oni povus peti lin pri porcio de lia oro.

Dum tiuj ĉi pensoj ankoraŭ okupis lin, laŭta krio aŭdiĝis antaŭ la pordego de lia domo.

"Vekiĝu, dormulo," la voĉo diris, "Vekiĝu! Infano estas morte malsana, kaj la patrino sendis min por vi, por ke vi faru vian oficon."

"La nokto estas senluma," respondis la rabeno, alproksimiĝante la fenestron, "kaj miaj jaroj estas multaj. Ĉu ne estas en Kajro pli junaj viroj ol mi?"

"Mi estas sendita nur por vi, rabeno Johonano, nomita saĝulo de kelkaj, sed avarulo de aliaj. Jen estas oro," li daŭrigis, eltirante monujon plenan je zeĥenoj, "mi ne deziras vian laboron por nenio! Mi vin petegas veni, je la nomo de Dio!"

Tiam la rabeno memoris la ĵus-faritan promeson kaj li ĝemis spirite, ĉar la monujo ŝajnis esti multepeza.

"Ĉar vi petegis min en la Dia nomo, mi iros kun vi," li diris al la viro, "sed mi esperas, ke la interspaco ne estas granda. Remetu la monon en vian poŝon."

"La loko estas proksima," respondis la fremdulo,—nobla, bele-vestita junulo. "Rapidu, ĉar mi ne devas perdi tempon."

Joĥonano leviĝis, sin vestis, kaj, zorge ŝlosinte ĉiujn pordojn de sia domo kaj metinte la ŝlosilojn en sekretan lokon, li akompanis la fremdulon.

"Mi ne memoras tian malluman nokton," diris la maljunulo. "Vi estu mia gvidisto, ĉar mi povas apenaŭ vidi la vojon."

"Mi ĝin konas bone," respondis lia akompananto, sopirante, "estas vojo multe vizitata, kaj hore trairata de multaj. Apogu vin sur mia brako, kaj ne timu."

Ili antaŭen paŝadis. Estis mallume, sed heliĝis kelkafoje, kaj tiam la rabeno ekvidis, ke li sin trovis en loko al li nekonata.

"Mi kredis," li diris, "ke mi konas la tutan ĉirkaŭaĵon de Kajro, tamen mi ne scias, kie mi estas. Mi esperas, mia amiko, ke vi ne estas perdinta la vojon." Kaj li sentis malkuraĝon en la koro.

"Ne timu," respondis la gvidisto, "via vojaĝo estas jam finiĝinta." Dum li parolis, la rabeno sentis siajn piedojn forgliti, kaj li malsupren rulis grandan deklivon. Retrovinte sin, li ekvidas, ke sia akompananto estis ankaŭ falinta, kaj staris nun apud li.

"Ne, junulo, se vi petolos tiamaniere kun maljunuloj, viaj tagoj ne estos multaj! Ve al tiu, kiu insultas grizharojn!" diris la rabeno.

La fremdulo senkulpigis sin, kaj ambaŭ daŭrigis silente la marŝadon.

La mallumo malpliĝis, kaj la mirigata rabeno ekvidis, ke ili estas venintaj al la pordegoj de urbo, kiun li neniam antaŭe vidis. Kaj li ja konis ĉiujn urbojn en Egiptujo, kaj estis nur duono da horo de lia foriro de lia loĝejo en Kajro! Tial li ne sciis kion pensi, kaj sekvis la viron tremante.

Baldaŭ ili trapaŝis la pordegojn de la feste iluminata urbo. La stratoj estis plenigataj de festigantoj, kaj gojaj sonoj aŭdiĝis.

Sed, rigardante la vizaĝojn de la preter-pasantoj, Joĥonano ekvidis, ke tiuj ĉi estas la vizaĝoj de homoj interne elturmentataj kaj, de la markoj kiujn ili havis, li sciis ke ili estas demonoj (Mazikenoj).

72

Li estis profunde terurita, kaj je la torĉ-lumo li rigardis nun ankaŭ sian akompananton. Ankaŭ li havas la saman markon.

La rabeno timiĝis multege, li preskaŭ svenis, sed li pensis ke estas pli bone silenti, kaj malgaje li sekvis sian gvidiston, kiu kondukis lin al belega domo en la plej bela kvartalo de la urbo.

"Eniru!" diris la demono al Joĥonano, "ĉar tiu ĉi domo estas mia. La sinjorino kaj la infano estas en la supra ĉambro."

La rabeno supreniris la ŝtuparon, kaj eniris la ĉambron.

La sinjorino, kies eksterordinara beleco estis vualita de senespera melankolio, kuŝis en lito, apud ŝi la infano, en riĉaj vestaĵoj, dormetis sur la genuoj de vartistino.

"Rebeka, lumo de miaj okuloj, amatino de mia animo," diris la demono, "mi alkondukis al vi la rabenon Joĥonanon, la saĝulon, kiun vi deziris. Vi permesu ke li tuj komencu sian oficon, ĉar li deziras reforiri rapide."

Dirante tion ĉi, li ridetis maldolĉe, kaj rigardis la rabenon. Tiam li eliris el la ĉambro sekvata de la vartistino.

Kiam Joĥonano kaj la sinjorino estis solaj, ŝi sin turnis al li, dirante: "Malfeliĉulo! ĉu vi scias kien oni vin kondukis?"

"Mi ja scias," li respondis kun profunda ĝemo, mi scias, ke mi estas "en la urbo de la Mazikenoj."

"Sciu do plue," ŝi diris, kaj la larmoj fluegis el ŝiaj okuloj, pli brilaj ol diamantoj, "sciu do plue, ke neniu estas iam alkondukita tien ĉi, kiu ne estas pekinta kontraŭ Dio. Ne estas necese, ke vi sciu mian pekon, kaj mi ne serĉas scii vian. Sed ĉi tie vi restados por ĉiam, perdita kiel mi estas perdita." Kaj denove ŝi ekploregis.

La rabeno ĵetis sian turbanon teren, kaj, elŝirante siajn harojn, li ekkriis: "Ve al mi! Kiu vi estas, virino, kiu parolas tiamaniere kun mi?"

"Mi estas Hebreino," ŝi diris, "filino de doktoro de leĝoscienco en la urbo Bagdad kaj alkondukita tien ĉi, vi ne demandu kiel! Mi edziniĝis kun la Princo de la Mazikenoj, la sama kiu serĉis vin. La infano, kiun vi vidis, estas mia unue naskito, kaj mi ne povas toleri la ideon, ke la animo de tiu ĉi senkulpa infano devos pere! Mi tial petegis mian edzon, ke li penu alkonduki tien ĉi pastron, por ke la leĝo de Moseo—benata estu lia memoro—estu plenumata. Kaj via

famo, kiu etendis sin ĝis Bagdad kaj ankoraŭ pli malproksime igis min pensi pri vi. Mia edzo, kvankam eminenta inter la Mazikenoj, estas pli justa ol la aliaj demonoj, kaj li amas min, kiun li ruinigis kun amo de malespero. Li do diris, ke la nomo de la saĝa Johonano estas bone konata al li, kaj ke li scias, ke vi ne povos rifuzi al li. Vi mem devos scii, kion vi estas farinta, por doni al li tian povon super vi."

"Mi ĵuras antaŭ la ĉielo," diris la rabeno, "ke mi ĉiam respektegis diligente la leĝon, kaj vivadis konstante laŭ la tradicioj de niaj patroj, de la tago de mia naskiĝo, ĝis nun. Mi ne faris malbonon al iu ajn, aŭ per vorto aŭ faro, kaj ĉiutage mi adoras la Sinjoron, plenumante detale ĉiujn postulitajn ceremoniojn!"

"Ne," diris la sinjorino, "ĉion tion vi povas esti farinta, kaj pli ankaŭ, sed, malgraŭ tio ĉi, la demonoj povas posedi povon super vi. Sed la tempo pasas, mi aŭdas la paŝojn de mia edzo sur la ŝtuparo. Ekzistas por vi unu ŝanco de foriro."

"Kia ĝi estas? Ho, ĉiela sinjorino, diru ĝin al mi!"

"Ne manĝu, ne trinku, ne akceptu pagon aŭ donacon dum via estado en tiu ĉi domo, kaj tiom da tempo, kiom vi tiel agas, la Mazikenoj ne havas povon super vi, viva aŭ senviva. Estu kuraĝa, kaj persista!"

Kiam ŝi ĉesis paroli, ŝia edzo revenis en la ĉambron, sekvata de la vartistino, kiu portis ĉiujn necesajojn por la ceremonio.

Kun multepeza koro li faris sian oficon, la vino estis, kiel kutime, ĉirkaŭ-pasigata, por ke la infano, la patrino kaj la rabeno gustumu ĝin. Li rifuzis ĝin, dirante: "Pardonu min, Sinjoro, sed mi faris sanktan promeson fasti hodiaŭ, kaj mi nek manĝas nek trinkas."

"Faru laŭ via ŝato," diris la demono, "mi ne deziras, ke vi ne plenumu vian promeson!" kaj li ekridegis.

Tiam la malfeliĉa rabeno estis kondukata en ĉambron, rigardantan sur ĝardenon, kie li pasigis la ceterajn noktajn horojn kaj la sekvantan tagon, ploregante, kaj preĝante la Sinjoron, ke li liberigu lin el la urbo de la demonoj.

Sed kiam la dekdua horo batis kaj la suno estis subirinta, la princo revenis al li kaj diris: "Manĝu nun, mi vin petas, ĉar la tago estas pasinta, kaj li metis manĝaĵojn antaŭ li."

"Pardonu de nove vian servanton, mia sinjoro!" respondis Johonano, "ĉar mi faris sanktan promeson ankaŭ por tiu ĉi tago. Ne koleriĝu kontraŭ via servanto."

"Mi ne koleras," respondis la princo. "Faru laŭ via plaĉo. Mi respektegas vin promeson." Kaj li ridis pli laŭte ol la antaŭan tagon.

La rabeno pasigis duan tagon en sia ĉambro apud la ĝardeno ploregante kaj preĝante. Sed, kiam la suno estis malleviĝinta malantaŭ la montetoj, la princo denove staris antaŭ li, kaj diris: "Manĝu nun, ĉar vi devas malsati. Via promeso estas multe malgajiganta." Kaj li prezentis al li viandaĵojn.

73

Johonano sentis grandan manĝbezonon, sed li preĝis interne al la sinjoro, kaj la tento malaperis, kaj li respondis: "Pardonu min la trian fojon, sinjoro. Mi refaris mian promeson."

"Ĝi estu tiel!" diris la alia. "Vi leviĝu, kaj sekvu min."

La princo prenis torĉon, kaj kondukis la rabenon tra granda parto de sia palaco, al pordo de vasta ĉambro, kiun li malfermis per ŝlosilo prenita el niĉo en la muro. Enirante la ĉambron, Johonano ekvidis ke ĉio, planko, plafono, muroj, eĉ la sojlo de la pordo estas el arĝento. La kurioze skulptata plafono, kaj la bordoj de la muroj brilis en la torĉlumo, kvazaŭ ili estus fantazia frost-disegno. En la ĉambromezo estis amasoj da arĝentaj moneroj en grandegaj urnoj el la sama metalo, plenigitaj ĝis la randoj.

"Vi faris al mi servon," diris la demono. "Vi prenu de tiu ĉi mono tiom, kiom vi volas, eĉ ĉion!"

"Mi ne povas, sinjoro," diris Johonano, "vi petis min veni tie ĉi pro la nomo de Dio, kaj mi venis pro tiu nomo, kaj ne pro pago aŭ rekompenco."

"Sekvu min," diris la princo, kaj Johonano sekvis lin en alian ĉambron. Ĝi estis el oro, kiel la unua estis el arĝento. Ĝia ora tegmento estis subtenata de oraj kolonoj starantaj sur ora planko. La trezoroj de la reĝoj de la tero ne estus povintaj aĉeti unu el la dudek kvar vazoj da oraj moneroj, kiuj estis metitaj en ses vicoj laŭlonge la ĉambro.

Ne estas miro, ĉar ili estis plenigitaj per la senĉesaj laboroj de la demonoj de la mino.

La koro de Johonano estis tuŝita de avareco vidante la oron brili en la flava torĉ-lumo, kiel la aŭtuna suno. Sed Dio helpis lin kontraŭbatali.

"Tiuj ĉi vazoj estas viaj," diris la demono, "unu el ili ja faris vin pli riĉan ol la plej riĉa homo, sed mi al vi donas ĉiujn."

Sed Johonano rifuzis denove. Tiam la princo de la Mazikenoj malfermis la pordon de tria ĉambro, nomata la diamanta ĉambrego. Enirinte ĝin, la rabeno ekkriis laŭte, kaj metis siajn manojn antaŭ la okulojn, ĉar la brilo de la diamantoj blindigis lin, kvazaŭ li estas rigardanta la mez-tagan sunon. En agataj vazoj estis amasigitaj sennombraj diamantoj; la plej malgrandaj el ili estis pli grandaj ol kolomb-ovo. Sur alabastraj tabloj trovis sin ametistoj, topazoj, rubenoj, beriloj, kaj aliaj multekostaj juveloj, mirinde laboritaj per la manoj de lertaj metiistoj.

La ĉambro estis lumigitaj de karbunklo, kiu disĵetis lumon pli brilan ol la radioj de la suno, sed pli freŝiganta ol la brilo ĝentila de la luno.

Tio estis grava tento por la avara rabeno, sed li estis fortigita de supre, kaj rifuzis denove.

"Mi ekvidas, ke vi konas min, Johonano, filo de Ben-Davido," diris la princo. "Mi estas demono, kaj volis tenti vin por pereigi vin. Sed, tial ke vi rezistis tiel longe, mi ne vin tentos plu. Estas ankoraŭ alia ĉambro, kiun vi devas vidi."

Kaj Johonano, kiu estis ferminta la okulojn kaj fervore preĝis al la Sinjoro batante sian bruston, lin sekvis.

La ĉambro, kiun la rabeno nun eniris estis tute malsama je la aliaj. Ĝi estis malvasta kaj malriĉa, sen mebloj. Sur la malpuraj muroj pendis senorde sennombraj aroj da rustiĝintaj ŝlosiloj. Inter ili, Johonano ekvidis kun miro la ŝlosilojn de sia propra domo, kiujn li estis kaŝinta je sia foriro, kaj li fikse rigardadis ilin.

"Kion vi vidas," diris la demono, "ke vi rigardas tiel fikse? Ĉu li, kiu rifuzas arĝenton kaj oron, povas esti ekscitata de rustiĝinta ŝlosilaro?"

"Ili estas miaj," respondis la rabeno, "kaj mi akceptos ilin, se vi prezentas ilin al mi."

"Vi do prenu ilin," diris la demono, metante ilin en lian manon.

"Vi povas foriri. Sed, rabeno, kiam vi estos reveninta en Kajron, malfermu ne nur vian domon, sed ankaŭ vian koron. Tial ke vi ne malfermis ĝin antaŭe, mi havis povon super vi. Estas bone, ke vi faris unu bonaĵon sen pago, ĉar tio savis vin. Vi ne estu pli longe Johonano la Avarulo!"

La rabeno klinigis sin ĝis la tero, kaj laŭdis la Sinjoron por sia liberiĝo.

"Sed kiel mi povas iri returnen? Mi ne scias la vojon."

"Fermu viajn okulojn," ordonis la princo.

Li faris tiel, kaj post momento li aŭdis la voĉon de la demon-estro ordonante lin malfermi ilin denove.

Kaj li sin trovis antaŭ sia domo en Kajro, kun la ŝlosiloj en la mano.

Retrovinte sin de sia surprizo, kaj dankinte la Sinjoron, li malfermis sian domon, kaj ankaŭ sian koron.

Li donacis almozojn al la malriĉuloj, li ĝojigis la korojn al la vidvinoj, kaj helpis la malfeliĉajn.

La fremduloj ĝuis lian gastamon kaj lia monujo estis al la servo de ĉiuj bezonantoj. Lia vivo estis senfina bonfarado, kaj la beno de Dio estis kun li.

La homoj miris kaj diris: "Ĉu tiu ĉi viro ne estas nomata rabeno Johonano, la avarulo? Kio kaŭzas la ŝanĝon?"

Kiam la rabeno aŭdis tion, li kunvokis siajn amikojn, kaj konfesis sian antaŭan amon por la mono, kaj la danĝeron al kiu tio kondukis lin.

Li rakontis al ili ĉion, kion mi ĵus rakontis al vi.

Kaj saĝuloj, kiuj estis verkistoj, skribis lian rakonton por la memoriĝo de la posteuloj, por ke ili profitu je ĝi.

KOLONIIGADO EN AMERIKO.

Major-General George Cox.

Antaŭ ĉirkaŭ kvardek jaroj, mi vojaĝis en Nord-Ameriko, kaj dum miaj vagadoj alvenis ĉe la ĉefurbo New York, kie mi restis kelkajn semajnojn. En unu tago, ne havante ion speciale por fari, mi promenatis el mia hotelo, kaj, trovante min apud la stacidomo, mi eniris.

Sur la trotuaro staris granda amaso da homoj kaj infanoj.

"Kio okazas," mi diris, kiel mi pensas, al mi mem, sed ŝajne, mi estis parolinta laŭte, ĉar voĉo ĉe mia kubuto ripetis la vortojn.

Mi turnis min, kaj vidas apude, belan, hardan junulon, kiu, de lia mieno kaj vestaĵo, estas evidente Amerikano.

"Kio okazas," diris li, "ĉu vi volus sciigi, fremdulo, kion signifas tiu ĉi amaso?"

"Jes," mi respondis, "ĉar ŝajnas al mi, ke oni ne vidas kutime tiom da homoj, viroj, virinoj kaj infanoj kunvenantaj en stacidomo, escepte ke io neordinara okazas."

La junulo ridanta, videble pro mia nescio, diris, "Nu, fremdulo, mi divenas ke ni estas aro da koloniistoj forirontaj por loĝigi en la Ŝtato Colorado, kaj mi divenas, ke ni estas tiel memstara grupo, kiel iam lasis New York por la Okcidento. Ekzemple, tiu viro tie; nu, mi divenas ke li malfermos sekkomercaĵan magazanon; tiu ĉi estas nia pastro; tiu estas nia drogisto; tiu ĉi, nia kuracisto; tiu, nia advokato; tiu maljunulo tie, estas juĝisto (ĉiuj el ni, laŭvice, estos la juĝantaro!)" li diris kun rideto, parenteze.

"Tiu grupo dekstre (vi vidas ke la viroj havas nek vangharojn nek lipharojn), nu, ili estas aktoroj por nia nova teatro. Ĉu vi ne pensas ke nia grupo estas modere plena?"

"Jes," mi respondis. "Sed kion vi estas farontaj per tiu maljunega kaj malfortega sinjoro, apoganta sin sur bastono? Ne ŝajnas al mi ke vi povos multe uzi lin?"

La Amerikano rigardis min momente, kaj siaj okuloj briletis humore dum li parolis:—"Nu, fremdulo, mi divenas, ke tiu maljunulo estas la plej gravega in-di-vi-du-o el nia partio; mi divenas ke ni malfermos nian novan tombejon per li!!! Sed, pardonu al mi, mi devas helpi lin eniri en la vagonaron; estus domaĝe lin perdi antaŭ ni alvenos en Colorado! Adiaŭ!"

REVO.

Originale verkita de G. Kolowrat (St. Petersburg).

Nokto. Mara bruo. La ondoj kun terura ĝemo per sia unutona krio kvazaŭ plendas, kvazaŭ nekonsoleble ploregas.

Unu ondo volas atingi alian; ili rapidas, ili kvazaŭ kuras al voko de la ŝtonegoj; sed ve! tiuj ĉi trompis, anstataŭ ol karesi ili pereigas ilin, kaj ili senespere disbatite revenas al siaj kolegoj, eble por reunuiĝi por ataki la ŝtonegojn. Vane! Ili alportos nenian doloron al la masivaj grandeguloj. Ree ili ploras. Ree ili ĝemas, timigante la animon, suferigante ĝin.

La steloj malgaje rigardas, kvazaŭ simpatiante al la ondoj, volante helpi en ilia sencela batalado.

Nigraj ĉirkaŭlinioj de la bordo, nedetruablaj malafablaj ŝtonegoj ankoraŭ pli sopiras kaj oni ekvolas foriri el tiu ĉi sufoka atmosfero; oni volas forkuri, ekkrii kaj samtempe sentas ke tio ĉi estus sencele, sensekve, kaj oni submetas sin al la naturo, vidante sin senforta por bataladi.

Ŝi sidis tie, sur la bordo, kaj pensis pri li.

Li forveturis militon, kaj ne estas sciata, ĉu li revenos viva. Ŝi estas lacigita de longa atendado, de longa nesciado. Ŝi ekrevis.

Al la lacigita animo en ŝia prezento aperas li, gaja post milito, post venko, post ricevo de rekompenco. Li alkuras, ĉirkaŭprenas ŝin, ridetas, kisas. Ŝi sentas sin feliĉa.

Al ŝi ŝajnas, ke la ondoj pro troeco da sentoj gaje bruas por festi lian revenon kaj ĝoji ŝian feliĉecon. Ke la steloj gaje ekrigardas ŝin, volante ĵeti sin de la ĉielo por plenigi ŝian feliĉecon, por lumigi, por ĉirkaŭpreni ilin.

Al ŝi ŝajnas, ke la ŝtonegoj kareseme altiras siajn manojn, kaj ĉio volas kuniĝi en unu sento, en unu formo, en unu sono.

Ŝi revis ke ...

Sed subite ŝi reekkonscias, kaj eksentas la teruran realecon. Ŝi komprenas, ke ĉio ĉi estis revo, kaj ŝi ektimas, ekkrias, ekploras.

Ŝi ekaŭdas la terurajn frapojn de la batalantaj ondoj, ŝi envidis la mokemajn rigardojn de la steloj, ŝi rimarkas la minacajn formojn de la ŝtonegoj kaj falas kun teruro, bedaŭrante la

NIAJ VILAĜAJ SPORTOJ.

Originale verkita de F. A. Meigh.

Unu el la plej amuzigaj okazaĵoj, kiujn mi estas vidinta, okazis dum la ĉiujaraj sportoj de nia vilaĝo. Inter la diversaj eroj sur la programo de amuzaĵoj, k.t.p., estis unu por la knaboj, kiuj havis nur dek ses jarojn kaj oni donacis grandan premion al la gajnanto.

Oni estis elmezurinta antaŭe longan kurejon sur la kampo, kaj meze de ĝi oni alligis per la kvar anguloj, grandan veldrapon. Ĉiuj knaboj kiuj deziris partopreni en la amuzaĵo devis demeti siajn botojn kaj jakojn kaj ilin meti amase ĉe la malproksima flanko de la veldrapo.

Tiam la knaboj sin aranĝis ĉe la komencaloko kaj oni donis al ĉiuj el ili novan (duonpencan) bunon kaj botelon da ŝaŭmanta limonado.

Ĉe antaŭaranĝita signalo ili devis gluti la bunon kaj limonadon kiel eble plej rapide. Tuj kiam unu estas fininta oni lin permesis ekkuri tra la kurejo.

Mi neniam forgesos la diversajn metodojn, kiujn la knaboj uzis por rapide malaperigi la nutraĵon. Iuj el ili premegis la bunojn per la malpuraj manoj ĝis ili ŝajnis kiel nigraj kolbasetoj. Tiujn ĉi apetitdonaĵojn ili penis gluti en tute sed la rezultatoj ne estis ĉiam kontentigaj. Sed alia knabo enpuŝis sian tutan bunon en unu vango kaj la botelan nazeton en la alia vango. Tiam okazis eksplodon ĉar la limonado enŝaŭmadis en la buŝon pli rapide ol li povis gluti kaj elŝovis la bunon. Kiel siaj kunuloj ekridegis! Kiel ili tedis lin! Sed sentimige, li reenmetis la duonmaĉaĵon en la buŝon, kaj sin preskaŭ sufokinte, li triumfis. Tiam komencis la kuro. Kiam ili alvenis al la veldrapo ili devis rampi sub ĝin, kaj estis tiel malluma tie, ke multaj, senintence piedfrapinte la malantaŭajn amikojn (kaj ricevinte ree multajn frapojn) fariĝis tiel konfuzaj, ke fine ili elrampis ĉe la fino, kie ili eniris kun ruĝegaj, ŝvitaj vizaĝoj. Sed la aliaj kiuj eliris al la prava fino ne povis trovi tuj siajn proprajn vestaĵojn. Ili aperis kiel aro de kortbirdoj, skrapanta sur amaso da cindroj.

Tamen, post mallonga tempo ili sin vestis kaj per la restanta energio, atingis la gajnstangon. Alia amuzaĵo, kiu kaŭzis multan ridadon inter la rigardantoj estis la kapto de porketo, kiun oni antaŭe ŝmiris per sapo.

Oni permesis nur la junajn edzinojn kunkuri por la porketo, sed lia haŭto estis tiel glata ke neniŭ povis lin teni, kaj li kuris timegige blekanta inter la rigardantoj; disjetanta teren kelkajn kiuj ĝenis lin.

Sed la amuzaĵo daŭrigis ĝis unu edzino (kun elstaraj dentoj) dum la interpuŝo, falis sur la porketo, kiu estis laciĝinta, kaj lin kaptis.

Voĉo apude ekkriis: "Ho! Nia Mario lin estas kaptinta per ŝiaj dentoj."

PLUVA TAGO.

J. Parisot (Vosges).

Timema knabino rapidas
Trairi la densan arbaron;
Korbeton portante, ŝi gvidas
La hejmen irantan kapraron.
Sed kapon skuetas la pino,
Dum blovas vent' florojn ŝirante.
Ho! zorgu pri l' korbo, knabino:
Forŝtelos ĝin vento blovante.

La vojo nun ŝajnas malklara
Kaj tere filikoj elpendas;
Ĉielo fariĝas nubara.
Malfruan kapraron ŝi plendas,
Dum interplektatan branĉaron
Disligas, la manojn vundante.
Ho! zorgu orflavan la haron:

Forŝtelos ĝin dornoj ludante.
Fulmeg' malproksime brilegas,
Gutetoj ekfalas, kaj bruas
Tondrego, kaj pluvo zumegas,
Akvego tra l' vojo defluas;
En koto glitetas la plando,
Venteg' l' antaŭtukon skuante.
Ho! zorgu, knabin' pri l' rubando:
Ĝin ŝtelos venteg' forflugante.

Pro ĉia brueto, l' orelon
Vekanta, tuj preskaŭ ŝi svenas.
Sed, kiu ĉi tien, ombrelon
Portante, kaŝate alvenas?
Ha! ŝia jam pasis timeto:
Ŝi ridas, fianĉon vidante.
Ho! zorgu, knabin', pri l' rideto:
Ĝin ŝtelos l' eĥo forirante.

Jen li fianĉinon manpremis;
Ŝi lin aŭskultadis revante;
Sed jam ne pro l' vento eltremis
L' ombrelo nun ambaŭ kovrante....
Se ne la ombrelo mensogis,
Pasadis la horo tre dolĉe;
Knabino pri l' koro ne zorgis ...
L' ombrelo ĝin ŝtelis ensorĉe.

FRAGMENTAJ MEMOROJ.

76

Originale verkita de Edward Metcalfe, M.A. (Oxon).

La aŭtoro rizervas ĉiajn rajtojn.

Trege interesa mi trovis la konversacion de la pastro, kies memoro estas tiel kiel profundega puto; puto en kiun mi ofte mallevis mian sitelon por ĉerpi laŭ mia mezuro la akvon de lia iom stranga sed ĉiam interesa sciado.

Ke tiu sitelo gutetas; ke mi ne povas detale aŭ tute akurate revenigi en memoron liajn rakontetojn estas, mi bone scias, maljustaĵo kontraŭ vera klerulo. Sed la akvo kiu dum multaj jaroj estas restinta en la ujo de mia cerbo ne povas esti tute same kiel kiam mi ĝin freŝe ĉerpis el la viva fonto. Eble ĝi malklariĝas; eble mi kunmiksas iom da forgesado. Sed malgraŭ tio mi penos rakonti almenaŭ unu el la klariĝoj, kiujn mi ĉiutage, preskaŭ ĉiuhore ricevis.

Mi estas nominta la urbon Chicago, kiam ekdiras la pastro: "Ha, tiu nomo havas iom strangan devenon. Sed sendube vi jam scias pri tio!"

"Sendube ne," mi respondas. "Mi estas grandega nesciulo. Plie mi havas grandan emon por la aŭskultado. Volu tial min instrui, mi petas."

"Antaŭ la Ŝtatoj anoncis sian sendependon," li komencis, "dum tiu milito de la Angloj kontraŭ la Francoj, kiu decidis la posedon de la Okcidentaj Ŝtatoj, ambaŭ kontraŭbatalantoj tre uzadis kiel spionistojn kaj antaŭmarŝantojn la tribojn Indianajn."

Tagon, apud la lago *Erie* la spionistoj de la Angloj raportis ke ili ekvidis haltejon de la malamiko; kiun la Angloj decidis ataki.

Sed lertege estis ankaŭ la spionistoj de la malamiko. Kiam alvenis la soldatoj Anglaj ili vidis nur kelkajn fuĝantajn Indianojn.

Post tiuj fuĝantoj tuj sin ĵetis, per flugantaj piedoj, la Indianaj kunbatalantoj de la Angloj, kriegantaj per triumfaj voĉoj: "*Ŝi-ka-go; Ŝi-ka-go*"; kiu signifas en ilia lingvo, "*Indianoj kuras; Indianoj kuras.*"

Poste oni konstruis sur la sido de la haltejo ŝtipan fortikaĵeton, kiun oni nomis pro la kriego de la Indianoj *Ŝi-ka-go* (Chicago).

Loĝiĝis apud la fortikaĵeto loĝiĝantoj, kaj jen la komenco de la konatega urbo.

Bedaŭrinde oni nuntempe nur malofte ekvidas la ŝtipajn dometojn de tiuj unuaj loĝiĝantoj; dometojn kiuj tre malmulte similas al la lignaj domoj kiujn mi supre priskribis, kaj kiujn oni

konstruas el tabuloj, alfiksitaĵoj tiamaniere ke ĉiu el ili estas superkuŝita per la malantaŭa flanko de la supre lokita tabulo, laŭ maniero de ardezoj sur tegmento.

Ne! Tiuj Unuevenintoj uzadis ne tabulojn, sed tutajn arbtrunkojn, krude per hakilo kvadrigitajn, aŭ eble laŭlonge segitajn kaj tiamaniere kunmetintaj ke la rondflanko estu ekstere, kaj interne la plata supraĵo. Ili konstruis kvar nerompitajn murojn kaj poste trahakis aŭ trasegis la truojn por la pordo kaj fenestroj: Ĉiujn interspacojn ili plenigis per koto; kaj tiamaniere faris konstruaĵon treege fortikan kaj multe pli varman ol la nunaj lignaj domoj. Tamen ĉar ili dehakis kaj *tuj* uzis la arbojn post nelonge la freŝa (verda) ligno malpliigis, kaj oni devis ofte renovigi la kotan plenigaĵon.

Mi vizitis farman domon kies la multaj aldonoj estis el tabuloj, tamen ankoraŭ restis la, laŭ Amerikaj ideoj, *antikva* ŝtipa dometo, kiu estis, laŭ mia opinio, la plej dezirinda porcio de la domo. Kiel kutime, ĝi enhavis du ĉambrojn; manĝo- kaj dormo-ĉambro.

En la dormĉambro proksime de la planko troviĝis iom granda truon.

"Pro kio servas tiu ĉi truon?"

"Ho, la ŝtupoj malpliigis, kaj la koto estas forfalinta."

"Kial ne ankoraŭ ĝin kovri. Tra tia malfermaĵo povus tre facile eniri serpento."

"Ho, jes; antaŭ nelonge unu eniris."

"Kaj post tia okazo vi ne ŝtopis la truon!"

"Ho, ne; sed ni mortigis la serpenton."

"*Kutimo naskigas malestimon!*"

Amerikoj ŝajne rigardas serpentojn kiel ridindaĵoj; preskaŭ mi diris amuziloj.

Eĉ la nudpiedaj knabetoj saltas sur ilian korpon kaj per batego de la nuda kalkano mortigas ilin. Eble tio ŝajnas esti danĝera amuzaĵo, sed por la salto oni celas tiun porcion de la serpenta korpo kiu, se tiuj rampaĵoj havus kolojn, estus la kolo; kaj tiamaniere subpremate serpentoj estas senpovaj por vundi.

Plie ne ĉiuj serpentoj estas atakemaj kiel bone certigas la sekvanta memoraĵo:—

Preskaŭ mi estis nudpiedulo, ĉar mi havis sur la piedoj nur malpezajn sandalojn (ledplandojn kun ledrimenoj). Ŝtrumpojn mi tute ne portis kaj de la genuoj ĝis la piedoj la kruroj estis tute nudaj, ĉar mi sunbanis en Aŭstrujo.

Antaŭ la *Luft Hütte* (aerbudo) en kiu mi dormas estas herbejo, sur kiu mi promenas. Hodiaŭ ĉar pluvus mi kunportas pluvombreton.

Subite mi ekaŭdas siblon koleregan. Mi malsuprenrigardas. Preskaŭ tuŝante mian piedon mi vidas la kapon de malgranda sed venemega serpento kies lango en kaj el iradas la buŝon laŭ nekredibla rapideco. Mi pensas ke eĉ la dikeco de arbfolio estus plenigita la spacon inter la elstreĉita lango kaj la haŭto de mia piedo. Terurigitaj mi restas senmova kiel ŝtonego. Krom sia lango la serpento restas egale senmova, kaj dum kelka tempo ni rigardadas unu la alian. Tiam, subite, ĝi forĵetas sin; forrapidegante per grandegaj kurboj.

Tiel rapide ĝi forrampis, ke la herbo fajfis de ĝia traŝiro!

"Li kiu mortigas serpenton," diras Aŭstra kredo "mortos mem antaŭ pasas unu jaro."

Se mi estus atakinta tiun serpenton (kaj se mi estus portinta armilon pli konvenan ol malfermita pluvombrelo, kredible mi estus tion farinta) mi kredas ke ne estus por mi necese atendi la finon de la jaro. Mi ja estus mortinta tiun saman tagon.

Foje en Egiptujo mi levis de la tablo gazeton kaj malkovris skorpion, kaj en Italujo—sed ne; mi skribas nun miajn *Amerikajn* memorojn.

Resaltegas la vaganta penso kaj ankoraŭ mi sidas en la ligna salono de la Amerika pastrejo, kaj jen pluvus, senĉese pluvus.

En mia cerbo ripetis sin, sekvante la sonon de la pluvgutoj sur la fenestroj, frazo kiun mi legis en Amerika libro kaj kiun mi ne plene komprenis.

"*Li ne scias sufiĉon por eniri de la pluvo.*"

La pordo malfermas kaj eniras tri geinfanoj, knabo kaj du knabinoj.

Estante Amerikoj ili estas neniel hontemaj, faras sin tute kvazaŭ en sia propra domo, babiladas senĉese pri multaj aferoj, kaj kiam alvenas la horo de tagmanĝo, tagmanĝas kun ni.

Posttagmeze la pluvo ĉesas kaj ili foriras.

"Mi volus ekscii," diras la pastredzino, "kies geinfanoj ili estas."

"Ĉu vi ne konas ilin?" mi demandas.

"Ne, por mi ili estas tute fremduloj."

"Sed tre sencere monie ili eniris vian domon."

"Nature, ĉar pluvis."

"Sed—ĉu vi intencas diri ke *iu ajn* eniros *ies ajn* domo kaj tie tagmanĝos, nur ĉar pluvas?"

"Jes, certe; kial ne? Ili estis treege bonvenaj, kaj nature oni sin ŝirmas de la pluvo.

"*Li nescias sufiĉon por eniri de la pluvo.*"

Ankoraŭ mi aŭdis la rekantaĵon, sed nun mi ĝin komprenis; mi estas vidinta la Amerikan gastemecon.

La Amerikan sencere moniecon—sed pri tio mi parolos en alia fragmento.

PROTEKTO DE ANGLO.

Vera rakonto de Edw. Gauntlett (Okayama).

Tage, en la somero de 18— mi komencis longan promenon kune kun la juna homo Japana kiu tiutempe min instruis je la malfacilega Japanlingvo. Mi intencis unue iri en Ikao'n, kie estas elfluaĵoj de varmakvo minerala. Ikao similas je Clovelly, en Devonshire, escepte ke ĝi estas alta, kaj inter altaj montoj, Clovelly estante apud la maro.

Estis necese ke ni iru per vagonaro de Tôkyô, la ĉefurbo, ĝis Maebashi urbo, kaj de tie, per malgrandega tramo al la vilaĝo Shibusawa. Poste oni marŝas, aŭ rajdas en *jinrikisha* (hontirata kaleŝo) ĉirkaŭ dek-kvin mejloj ĝis Ikao. Tamen, kiam ni alvenis je la stacidomo de la tramo en Shibusawa, subite ekpluvegis, kaj ĉirkaŭ du horojn, kiam ni restis en la stacidomo, pluvegis kaj tondregis. Post la pluvego, mi ekiris, kiam la homo kiu tiris la "jinrikishan" en kiu estis niajn pakaĵojn, sciigis nin ke estis necese ke ni havu du virojn por la *jinrikisha*, ĉar li kredas ke sur la montoj, la vojo estus difektigita per la pluvo. Ni konsentis kaj ekmarŝis. La *jinrikisha-viro* prava estis, ĉar, post ke ni marŝis ĉirkaŭ ok mejlojn, ni vidis ke ponto estis duondifektigita.

Nun ekmallumiĝis, kaj ni eniris nebuleton; sed ni marŝadis, kaj amike paroladis. Mi nun ekvidis ke virino nin sekvis, kaj, ĉar ŝi persiste nin sekvis, mi diris al S^{ro} Kôsaka, mia instruisto:

"Demandu al ŝi kial ŝi nin sekvas."

Li tiele demandis, kaj diris al mi ke ŝi diris ke ŝi timis esti ensorĉata per vulpoj aŭ meloj, kaj ke ŝi sciis ke malsamlanduloj neniam ensorĉiĝis per ia besto.

Mi ridetis, sed diris ke mi estus feliĉa ŝin protekti. Ŝi nin sekvis ĝis la hotelo kaj tiam subite malaperis.

La sekvantan tagon matene frue, la servanto de la hotelo venis al mia ĉambro kaj diris ke iu deziris paroli kun mi. Mi surpriziĝis, kaj diris al S^{ro} Kôsaka:

"Subiru, mi petas, kaj vidu la homon kiu venis min vidi. Mi kredas ke eble estis eraro de la servanto. Mi kredas ke neniu scias ke mi estas en Ikao."

Li iris, sed baldaŭ revenis, kaj diris ke estis vere: iu deziris paroli kun mi.

Mi iris al la pordego, kaj tie mi vidis la virinon kiun mi "protektis" la antaŭan tagon! Ŝi subfleksis la kapon—mem la korpon—kaj diris:

"Mi vin dankegas, Sinjoro, por via bona protekto. Mi bone sciis ke, se mi penis veni tien ĉi sole, la vulpoj aŭ la meloj min ensorĉus."

Maljuna Wardle kondukis ilin al sufiĉe granda frostita lageto, kaj kiam la "grasa knabo" kaj S^{ro} Weller estis forŝovelintaj kaj forbalaintaj la neĝon kiu estis falinta dum la nokto S^{ro} Bob Sawyer aranĝis siajn glitilojn per lerteco kiu al S^{ro} Winkle ŝajnis perfekte mirinda, kaj faris rondojn per sia maldekstra kruro, kaj la cifero 8, kaj enskribis sur la glacio, ne unufoje haltante por spiri, multajn aliajn plaĉajn kaj mirigajn devizojn je la treega kontentigo de S^{ro} Pickwick, S^{ro} Tupman kaj la sinjorinoj, kiu atingis pozitivan entuziasmon, kiam maljuna Wardle kaj Benjamin Allen kune kun la antaŭnomita Bob Sawyer, faris kelkajn misterajn evoluciojn kiujn ili nomis *Skota danco*.

Dume, S^{ro} Winkle (sia vizaĝo kaj siaj manoj bluiĝis per la malvarmo) estis devigata bori en siajn ledplandojn kaj surmeti siajn glitilojn, la pintoj poste, kaj faris la rimenojn tre implikajn, helpata de S^{ro} Snodgrass, kiu sciis malpli pri glitiloj ol Hindo.

Fine, tamen, helpate de S^{ro} Weller, la malfeliĉaj glitiloj estis firme surŝraŭbataj kaj surbukataj kaj S^{ro} Winkle leviĝis.

"Nun, Sinjoro," diris Sam, per kuriĝiga voĉo, foriru kaj montru al "ili, kiamaniere ĝin fari."

"Haltu, Sam, haltu," diris S^{ro} Winkle, kiu tremis forte, kaj ekkaptigis la brakojn de Sam je la premo de dronoto.

"Kiel glate estas, Sam!"

"Kutima stato de glacio, Sinjoro," respondis S^{ro} Weller. "Tenu! Sinjoro."

Tiu ĉi lasta rimarko de S^{ro} Weller rilatis je pruvo kiun S^{ro} Winkle faris, je la momento, de furioza deziro por ĵeti siajn piedojn en la aeron, kaj fragegi la postan flankon de sia kapo kontraŭ la glacio.

"Tiu ĉi—tiu ĉi—estas tre mallertaj glitiloj? Ĉu ili ne estas Sam?" demandis S^{ro} Winkle, ŝanceliĝe.

"Mi timas ke malvigla sinjoro estas sur ili, Sinjoro," respondis Sam.

"Nun, Winkle," kriis S^{ro} Pickwick, tute nekonscia ke io estis malprava.

"Venu; la sinjorinoj atendas vin."

"Jes, jes," respondis S^{ro} Winkle je timegiga rideto, "mi venas."

"Jam, komenconta," diris Sam, penante por liberiĝi.

"Nun, Sinjoro. Ekiru!"

"Haltu momente, Sam," spiregis S^{ro} Winkle, tenante lin tre amante. "Mi trovas ke mi havas du vestojn hejme kiujn mi ne bezonas, Sam. Vi povas ilin havi, Sam."

"Mi dankas vin, Sinjoro," respondis Sam.

"Ne atentu por tuŝi vian ĉapelon, Sam," diris S^{ro} Winkle rapide. "Vi ne bezonas forpreni vian manon por tiun fari. Mi intencis doni al vi 5 ŝilingojn hodiaŭ matene por Kristnaska donaco, Sam. Mi donos ĝin al vi posttagmeze, Sam."

"Vi estas tre bona, Sinjoro," respondis S^{ro} Weller.

"Tenu min komence, Sam," diris S^{ro} Winkle.

"Nun—tiu estas prava. Mi kutimiĝos baldaŭ, Sam. Ne tro rapide, Sam! ne tro rapide!"

S^{ro} Winkle kurbiĝante antaŭe, sia korpo faldita duone, estis helpata trans la glacio de S^{ro} Weller, je tre stranga kaj negracia maniero, kiam S^{ro} Pickwick kriegis senkulpe de la kontraŭa bordo—"Sam!"

"Sinjoro?" diris S^{ro} Weller.

"Tien ĉi, mi bezonas vin."

"Liberigu min, Sinjoro," diris Sam, "ĉu vi ne aŭdas ke la mastro vokas. Liberigu min, Sinjoro!"

Per fortega peno, S^{ro} Weller liberiĝis el la premo de la agonio Pickwickano, kaj tion farante, donis grandegan antaŭenpuŝon je la malfeliĉa S^{ro} Winkle. Per akurateco kiun nenia grado de lerteco aŭ pratiko povis certigi, tiu malgaja sinjoro iris rapide en la mezo de la *Skota danco*, je

la preciza momento, kiam S^{ro} Bob Sawyer faras svingon de neegala beleco. S^{ro} Winkle frapas forte kontraŭ li, kaj kun laŭtega bruo, ili falis peze glacien.

S^{ro} Pickwick kuris al la loko.

Bob Sawyer estis leviĝinta, sed S^{ro} Winkle estis multe tro saĝa por tion fari sur glitiloj. Li estis sidanta sur la glacio, faranta spasmajn penojn por rideti; sed dolerego estis penetrata sur ĉiuj siaj trajtoj.

"Ĉu vi estas vundata?" demandis S^{ro} Benjamin Allen, kun granda maltrankvileco.

"Ne multe," diris S^{ro} Winkle, frotante sian dorson.

"Mi volas ke vi permesas min tiri sangon el vi," diris S^{ro} Benjamin Allen, tre avide.

"Ne, mi dankas vin," respondis S^{ro} Winkle, rapide.

"Mi vere pensas ke vi devus," diris Allen.

"Mi dankas vin," respondis S^{ro} Winkle. "Plivole ne."

"Kion vi pensas, S^{ro} Pickwick?" demandis Bob Sawyer. S^{ro} Pickwick estis ekcitata kaj indigna. Li signodonis je S^{ro} Weller, kaj diris per severega voĉo: "Demetu liajn glitilojn."

"Ne; sed mi vere estis apenaŭ komencinta," kontraŭdiris S^{ro} Winkle.

"Demetu liajn glitilojn," ripetis S^{ro} Pickwick, firme.

La ordono ne povis esti kontraŭbatalata. S^{ro} Winkle silente permesis al Sam obei.

"Levu lin," diris S^{ro} Pickwick. Sam helpis lin leviĝi. S^{ro} Pickwick iris kelkajn paŝojn for de la rigardantoj, kaj signodonis sian amikon ke li proksimiĝu, fiksas serĉantan rigardon je li, kaj ekparolis per mallaŭta, sed klara kaj akcentega voĉo, tiujn ĉi remarkindajn vortojn.

"Vi estas ŝajnigulo, Sinjoro."

"Kio?" diris S^{ro} Winkle, ekstremante.

"Ŝajnigulo, Sinjoro. Mi parolos pli simple, se vi volas ĝin. Trompanto, Sinjoro."

Je tiuj ĉi vortoj, S^{ro} Pickwick turnis sin malrapide kaj rekunigis siajn amikojn.

AVIZO.

Pro mia libertempo, mi ne povas doni la kutiman raporton *Monato post Monato*. Mi esperas, ke la Legantoj ne malkontentiĝos pri tio. Proksiman monaton la raporto eble estos *tro longa!*

H.B.M.

VERA HISTORIO DE FANTOMO.

Originale verkita de Esp. 10549 (Nova Zelandano).

Antaŭ nemultaj jaroj la Nova Zelanda urbeto Arrowtown iom ekscitiĝis pri senĉesaj kaj persistaj fantomaj fabeloj. Oni diradis ke ia terura blanka supernatura apero promenadis ĉiunokte en la publika tombejo. Unue, kompreneble, la plupartoj da la vilaĝanoj ridetis, mokis, kaj nenion kredis pri tiaj raportoj, sed kiam, tago post tago, tiuj strangaj famoj daŭradis kaj certiĝis de multe da diversaj personoj, kaj eĉ de la antaŭaj mokintoj, la publika sciemo fariĝis forta kaj ĝenerala. Baldaŭ kelkaj geservantoj tute rifuzis preteriri la tombejon post mallumo, kaj la afero fariĝis enuiga kaj multe malhelpis la gemastrojn.

En la urbeto estis kuraĝa virino nomita S^{ri}no P. kiu tute ne timis supernaturaĵojn kaj ne povis kompreni la superstiĉajn timemulojn.

"Mario," diris ŝi al unu sia amikino, "ĉu vi timas la fantomon?"

"Ne, S^{rino} P.," respondis Mario, ridante, "ĉar ne ekzistas tiaj kreitaĵoj."

"Sed io estas en la tombejo, kaj mi iros hodiaŭ vespere tien por vidi ĝin. Ĉu vi volas min akompani?"

"Kion ni faros en la tombejo?"

"Ni spionos, kaj ni sciiĝos kio estas kiu timigas la urbetanojn."

Mario unue ŝanceliĝis, sed fine konsentis, kaj je la dekunua horo la du sentimaj virinoj eniris la terurigan loĝejon de la mortintoj.

La nokto estis sen luno, sed la ĉielo estis hela, kaj la ĉirkaŭaĵo estis sufiĉe videbla sub la stellumo. Mario, vidante ĉie la blankajn tombŝtonojn en la palega mallumo, komencis iom tremeti, kaj preskaŭ pentis sian bravecon. Tamen ŝi ne volis esti timulino, kaj ŝi nerve penadis babili kaj ŝerci por sin kuraĝigi, kiam subite—ĥ-r-r-r-r!

Bona Dio! kio estas tio? Io nigra, nekomprenebla, harstariganta, leviĝas el la infero antaŭ la piedoj de la virinoj kaj flugas al la ĉielo.

Mario kriegis laŭte kaj forkuris malantaŭen tra la pordeto sur la vojon.

"Mario, revenu!" alvokis S^{rino} P. "Malsaĝulino ridinda, revenu! Nur estas vesperto!"

Sed Mario nenion plu komprenis. Plene, senespere terurigita, la kompatinda knabino kuris rapidege sur la vojo hejmen kiel frenezulino, dum S^{rino} P. staris tiel kolera kiel ridanta. "Nu," pensis ŝi, "mi devos spioni sole. Sed la atendo verŝajne estos enuiga sen la junulino."

Si antaŭiris ĝis la tombeja mezo, kaj sidiĝis post ia tombo sub ombra cipreso. Pasis kelka tempo, eble unu horo, kaj S^{rino} P. komencis oscedi kaj perdi paciencon, kiam—jen la fantomo! Jen vere la spirito! Io granda, blankvestita, kun pala vizaĝo kiel mortinto, kviete sed rapide alproksimiĝis. Ĝi marŝis rekte al la tombo post kiu sidis la spionantino, sed tiu ĉi ne ektimis, sed senmove kaj atente observadis la aperon, suspektante ian friponan trompon. La fantomo fine haltis, kaj sen observi S^{rino} P. metis sin genue sur la tombo kaj—preĝis! Tuj la mistero klariĝis en la vigla inteligenco de la kuraĝa kaj admirinda virino. La fenomeno ne estis fantomo, sed somnambulistino. Juna virino kiu preĝis ĉe la tombo de sia patrino. Tiam vere S^{rino} P. treege ĝojis pri tio ke la kriema Mario forestas, ĉar la afero estis grava. Vekigi la dormantinon en tombejo estus kompreneble ago danĝera kaj kruela.

Sekve la saĝa spionantino restis senmova ĝis la knabino returnis el la tombejo hejmen, kaj tiam ŝi sekvis malproksime tra la vojo al la domo de la dormanta vagistino. La sinjorino restis ekster la domo sufiĉe da tempo por ke la knabino rekuŝiĝu, kaj tiam ŝi frapis kaj vekigis la patron por lin sciigi ke lia filino estas la terura fantomo kiu bezonas kuraciston sen prokrasto.

MAJSTRO PASERO.

80

Babilado de Alfonso Wachter (Riga).

Je malklara kaj nebula printempa mateno bela pasero, kiu estas konsiderata vivan beleco de sia parencaro, flugis, kune kun sia amantino al lignejo ĉe la suba Duna kie ankoraŭ estis trankvile kaj tute dezerte en ĉi tiu frua matena horo, ĉar la lignolaboristoj, jam komencinte sian taglaboron, interrompis ĝin por matenmanĝi. Ĉi tiu matenmanĝo konsistis el seka pano, lardo kaj harengo.

Ĉi tie nia pasero tuj komencis danci siajn plej graciajn amdancojn sur la lignetoj, kiuj estis ĵetitaj sur la vojo por replibonigi ĝin. En sia amebrieco li nek atentis la sentaŭgan danĉplacon nek ke ŝi ne estis pruntinta ian ekvidon al li, aŭ rimarkinta liajn dancojn, sed ke ŝi serĉis sian nutraĵon senĉagrene pro lia flirtado, kaj ŝi okaze konversaciis gaje kun ĉi tiu aŭ tiu el la paserpatrinoj kiuj flugis al ĉi tiu lignejo.

Kiam, post longa tempo, Majstro Pasero fine vekigis je sia amebrieco—en malgranda malproksimeco Ho ve! Sur unu el la multenombraj staploj de traboj en plej karesa *kapo ĉe kapo* kun blanka pasero li vidis sian amatinon!

Oni ne povas esprimi per vortoj la doloron, kiun nia kompatinda pasero sentis ĉe tiu ĉi rigardo. Kaj ilia feliĉa kaj gaja pepado, kiu sonis al li kiel malica, moka ridado pri sia malfeliĉo, tranĉis profunde en sian malgrandan kaj plenaman birdakoron.

Vere, li deziris satigi sian malŝaton je venĝo, je la sango de sia konkuranto. Li volis subigi lin en

batalo ĝis morto kaj vivo. Sed tiu ĉi batalo por la posedo de la multe dezirata pasera virgulino ne estis batalata, ĉar la fiereco kondamnis batalon kun kontraŭulo kiu estis konsiderata ne egal-naskulo, kun iu, kiu estas nur vanta malsaĝulo de alia ĉarma paservirinaro, kaj ankaŭ frivola fanfarulo de la paserviraro.

Plua argumento kiun li atentis, estis ŝia nuna malkaŝa koketeco.

Li nek intencas meti sencele ilian vivon, nek detruĵi ŝian amafeliĉon, kiun li egoiste forprenus de ŝi se li mortigos ŝian amiston.

Tiu ĉi malegoista rifuziĝo je ŝia posedo—ŝi, kiu estis la revo de siaj noktoj, ja ne estis facila por li. Li malĝojege subfleksis sian kapeton kaj li dume restadis senmove sur la lignetoj.

La pentraĵoj de pli fruaj tagoj eble preteriris je siaj inteligentaj okuloj. Li eble memoris la tagon, kiam li unue renkontis ŝin, kaj kiel iliaj okuloj rigardis tuj unu la alian serĉe kaj kritike, kiel rigardas sub ŝtono miozoto.

En Majo, kiam ĉio burĝonas, li renkontis ŝin sur la branĉoj de betuleto, en societo de infanriĉa paserpatrino.

Tuj kuniĝinta kun ili kaj estanta lerta, vigla societamulo, li turnis baldaŭ la konversacion—kiu, ĝis nun tuŝis diversajn trivialajn aferojn, ekzemple plaŭdon, edukadon, nutro zorgojn, k.t.p.

Li lerte vivigis la konversacion, evitis ian interrompon kaj etendis ĝin kiel eble plej longe. La ombroj de la vespero jam komencis malleviĝi kiam la malgranda pepa societo fine disigis sin, por serĉi siajn nestojn.

De tiu tempo, ŝia plej fidela akompananto, li ĉiam sekvis ŝin dum ŝiaj vagoj tra urbo kaj lando, tra kampo kaj arbaro. Li faciligis kavalire al ŝi trovi orajn avenerojn kaj plej sukajn berojn.

Se malleviĝis la nokto, li zorgis pro sendanĝera restejo kaj fidele gardis ĉe ŝi.

Subite li estas vekita pro alproksimiĝantaj ligno laboristoj. Li do ŝanĝis sian ripozlokon kaj ree komencis revii. Sed li ne povis mediti longe. Paser-dando, kiu jam aŭdis pri lia malfeliĉo, kuniĝis kondolence kun li.

Silente, jes, tute apatie, Majstro Pasero sin kondukis rilate la fluo de la parolado, ĉar li konsideris, ke estus malinde respondi al la malsprita, frivola afektulo. Komprenante fine, ke lia certigo de sincera kompatato ne estas sufiĉe atentita, kaj ke lia bonopinia konsilo estas rifuzita, la dando forflugis ofendinta, en lia tromemfido.

Doloriga ekĝemo ŝvelis la bruston de nia Majstro Pasero. La vana babilado de la forfluginto ŝajnis al li kvazaŭ profanado de liaj plej sanktaj sentaĵoj. Tute logike li konkludis ke, kiel tiu dando jam sciiĝis pri lia ama-malĝojo, nur tro baldaŭ la tuta mondo de la paseroj scios ĝin kaj fajfos sur ĉiuj tegmentoj. Moko kaj ŝajna kompatato de nun sekvos liajn kalkanojn kaj estos lia sorto!

Sekve li decidis lasi sian patrujon, la lulilon de sia malĝojo, por eviti tiamaniere al la moko kaj kompatato. Kiam li fine tion decidis kaj siajn flugilojn malfaldis por la flugo en la malproksiman fremdan landon, li ankoraŭ aŭdis la jenan rimarkon, kiun la paser-dando elparolis:

"Aliaj urbetoj—aliaj knabinetoj!"

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK THE ESPERANTIST, VOL. 2, NO. 5 ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF

YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not

received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility:
www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.